

Handläggare
Cecilia Holmblad
Renhållningsdirektör

Skrivelse från Liberalerna och Centerpartiet i Lund "Stödja samverkan för avfallsminimering och återbruk"

Förslag till beslut

Renhållningsstyrelsen beslutar

att uppdra åt Renhållningsverket att senast på septembersammanträdet redovisa hur Lunds kommun jobbar för att stödja återbruk i kommunen i dagsläget, både över verksamhetsgränserna och med andra aktörer, samt att redovisa goda exempel från andra kommuner

att uppdra åt Renhållningsverket att senast till decembersammanträdet ta fram förslag alternativt en strategi på hur vi väsentligt kan öka volymen återbrukat material i kommunen i samverkan med andra aktörer

Sammanfattning

Mellan 2018-2020 drev Renhållningsverket projektet Fixa Till på Norra Fäladen och Linero. Renhållningsverket lyckades knoppa av dessa två verksamheter. Efter detta har verksamheten på Norra Fäladen lagts ner, medan verksamheten på Linero har svårt med finansieringen.

Renhållningsverket skulle genom att stötta Fixa Till på Linero kunna använda Fixa till i vår kommunikation för minskad mängd avfall och ökad mängd återbruk, vilket passar väl ihop med vår verksamhetsplan. Därför ställer sig Renhållningsverket positivt till att stödja Fixa Till.

Om vi ska nå målen i Avfallsplanen och Lunda Eko så behöver mängden återbrukat material öka. En rad olika initiativ har gjorts de senaste åren både inom och utanför kommunen. Renhållningsverket ser därför positivt på att sammanställa det som är gjort inom kommunen men tycker att vi även borde ta med goda exempel från andra ställen.

Renhållningsverket ser också positivt på att ta fram förslag eller strategier för återbruk i Lunds kommun.

Underlag för beslutet

- Renhållningsverkets tjänsteskrivelse 2023-05-03 Skrivelse från Liberalerna och Centerpartiet i Lund "Stödja samverkan för avfallsminimering och återbruk"
- Skrivelse – Stödja samverkan för avfallsminskning och återbruk- Robert Barnes (L), Christina Zoric Persson (C)

Ärendet

Bakgrund

Fixa Till

Fixa Till är ursprungligen ett initiativ från Renhållningsverket som började med en förstudie 2016 "Förstudie kvartersnära återbruk".

Målet var att med det kvartersnära återbruket minska avfallet genom ett mer hållbart konsumerande. Detta skulle skapa ett nytt beteende för konsumenter: att förlänga livslängden på produkter och återbruka eller återvinna, för att på så vis förebygga avfall. Detta i enlighet med avfallshierarkins mål.

Vi ville nå de boende i närområdet Linero genom att erbjuda en samlingspunkt där kunskapsöverföring kunde ske. Detta skulle vara ett effektivt sätt att påverka beteende samt en möjlighet att ytterligare förbättra boendemiljön i Linero.

Mellan 2018-2020 drev Renhållningsverket projektet Fixa Till på både Linero och Norra Fäladen. Projektet fick anslag på ca 1 Mkr av Interreg och stöttades också av Lunds Kommunala Fastighetsbolag (LKF) med ca 100 000 kr/helår till hyra. Resterande ca 2,3 Mkr för de tre åren stod Renhållningsverket för. Slutsatsen i slutrapporten är följande:

- Positivt mottagande av UpCykla, längre testperiod hade varit nödvändig.
- 61% lagar eller reparerar inte sina ägodelar. Orsaken till detta var tids- och utrymmesbrist samt avsaknad av kunskap. Ointresset var tydligast hos äldre samt hos barnfamiljer som uppgav tidsbrist som orsaken.
- Fixa Till har haft en inverkan på attityden till återbruk. Dessutom var det just äldre, tillsammans med studenter, som främst besökte Fixa Till.
- Erhållna enkätsvar samt observationer på plats tyder även på att återbruk uppfattas som lustfyllt och meningsfullt.

- Projektet har därmed bidragit till ökad motivation och kännedom om återbruk samt bidragit till att förlänga livslängden på saker. Projektet har även givit erfarenheter om metoder för påverkan mot en hållbar konsumtion samt avfallsminering.
- Utmaning: avsaknaden av aktör med utpekat ansvar för att driva denna typ av verksamhet. De gränsöverskridande nyttorna bidrar även till svårigheten att identifiera varifrån finansiering ska komma.

När projektet stängdes lyckades Renhållningsverket få secondhandbutiken Ugglan att ta över Fixa Till på Norra Fäladen. Den lades dock ner senare. Fixa Till på Linero drivs av en rad aktörer tillsammans, varav Renhållningsverket var en av aktörerna fram till och med 2022. Då stöttade Renhållningsverket med 100 000 kr/år. Fixa Till på Linero har signalerat att de har svårt att klara av driften utan stödet från Renhållningsverket.

Återbruk

När det gäller återbruk har det tagits en rad olika initiativ de senaste åren. Dels en studie som gjordes i Urban Magma projektet 2018 som publicerats i IVL serie som nr U 5910 Ökad återanvändning genom ökad samverkan

<https://urbanmagma.se/wordpress/wp-content/uploads/2018/06/%C3%85terbrukshubb-IVL-f%C3%B6rstudie-rapport-201801.pdf>

dels har Sysav i projektet "Delad Energi är dubbel energi" tagit fram konceptet Återvinningscentral blir Återbrukscentral som redovisades för ägarkommunerna i december 2020.

I kommunens egen verksamhet har till exempel Plocket startats upp och olika verksamheter som exempelvis Studio Stadshuset renoverats med ett återbrukstänk.

Föredragning

Renhållningsdirektören har besökt verksamheten Fixa Till för att göra en bedömning av om vi skulle kunna ha en nytta av fortsatt samarbete. Renhållningsverket har en skyldighet enligt lagstiftning och vårt reglemente i Lunds kommun att arbeta med att förebygga att avfall uppstår.

Efter en visning av verksamheten, som både bedriver öppna verkstäder dit man kan komma och laga och även anordnar workshops med förebyggande tema, kan vi konstatera att vi skulle kunna dra stor nytta av verksamheten i beteendeförändringskommunikation. Det är inte mängden återbrukat material på just Fixa Till som är det viktiga utan den signal till beteendeförändring som det sänder. Detta förutsätter dock ett aktivt samarbete mellan Renhållningsverket och Fixa Till. Avstämning har gjorts med Lunds kommuns jurister och det möter inga juridiska hinder att stötta verksamheten. Detta harmonierar också bra med vår verksamhetsplan där vi ska ta fram en kommunikationsstrategi för beteendeförändring för minskad mängd avfall. Detta kommer att göras under hösten 2023.

Återbruk

För att vi ska kunna nå målen i LundaEko är det nödvändigt att återbruket i samhället ökar. På många ställen i kommunen och i övriga landet genomförs en rad olika initiativ för att öka återbruket.

Det händer mycket men mer behöver hända och därför anser Renhållningsverket att det är en bra idé att sammanställa vad som gjorts i kommunen, men vill också föreslå att vi hittar bra exempel från andra kommuner och sedan tar fram förslag eller en strategi för återbruk.

Beredning

Ärendet har beretts av tjänstepersoner på Renhållningsverket både genom genomläsning av tidigare rapporter och studiebesök.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Föreslaget innebär i dagsläget enbart kostnader i form av arbetstid.

Cecilia Holmblad
Renhållningsdirektör

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Lunds Renhållningsverk

För kännedom:
Liberalerna och Centerpartiet i Lund
Fixa Till, Linero
Sysav